

УДК 378.016:793.3

Н. М. СТЕПАНЧЕНКО, аспірант, викладач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

МУЗИЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЗАНЯТЬ В КОНТЕКСТІ ВИЩОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

Розкрито основні принципи оформлення занять в контексті вищої хореографічної освіти за допомогою методу музичного супроводу. Цей метод має допомогти студентам, майбутнім педагогам-хореографам, методично правильно засвоїти навчальний матеріал, розвинути музичні здібності і навчити працювати з музичним матеріалом на практиці.

Ключові слова: музика, музичне оформлення, музичність, концертмейстер, класичний танець.

Заняття з хореографії від початку і до кінця будуються на музичному матеріалі. Музичне оформлення повинне прищеплювати студентам усвідомлене відношення до музичного твору – уміння чути музичну фразу, орієнтуватися в характері музики, ритмічному малюнку, динаміці. Вслухуючись в музику, викладач порівнює фрази по схожості і контрасту, пізнає їх виразне значення, стежить за розвитком музичних образів, складає загальне уявлення про структуру твору, визначає його характер. Лише після цього можна визначити, яка музика відповідає тій чи іншій вправі біля станка або на середині хореографічного залу.

Роль музичного супроводу на заняттях з класичного танцю розкриває у своєму підручнику «Классический танец. Школа мужского исполнителя льства» Н. Тарасов, де підтримує ідеї та принципи музичного оформлення занять, викладені Л. Ярмолевич [2, с. 22-33]. Вагомий внесок у напрямку роботи концертмейстера зробив вітчизняний митець-хореограф О. Голдрич у праці «Музична хрестоматія для уроків народно-сценічного танцю». Він докладно, з доступними прикладами, наданими концертмейстером Львівського училища культури С. Хитряком, описує музичний супровід на заняттях з народно-сценіч-

ного танцю. Головна мета хрестоматії полягає у тому, щоб викладач та концертмейстер ретельно підбирали вправи та музичний супровід до них, поступово ускладнювали вправи згідно з музичним оформленням, що має привести до вершини майстерності та здатності цінувати прекрасне в музиці.

Концертмейстер повинен володіти необхідними знаннями специфіки предмету. Такими специфічними знаннями може бути структурна побудова занять – це екзерсис біля станка та посеред зали, алегро, адаждо, пор де бра, програмні оберти, тощо, які склалися та закріпилися практикою і мають свої певні ознаки та характер виконання. Тому музичний матеріал уроку, окрім своєї глибокої причетності до специфіки предмету, повинен подаватися за допомогою особливих виконавських прийомів [5, с. 59].

Неодноразово виникає ситуація, коли зручний музичний супровід не підходить для виконання тих чи інших рухів. Досить часто при музичному оформленні занять з класичного танцю застосовується метод пристосування музичних творів чи уривків з них. Таким методом складніше зрозуміти мету класичного тренажу. Можливо, але дуже складно відібрати музичні мініатюри, які цілком відповідають не тільки загальному характеру заданого руху, а й характеру всіх komponуючих його елементів. Цей метод вимагає постійного поповнення репертуару концертмейстера новим музичним матеріалом для повторення одних і тих самих рухів. Відповідь треба шукати у манері подачі музичного матеріалу, де неодмінний музичний супровід своїми акцентами повністю підкреслював би наголосами рухи тіла та допомагав виконавцям.

Викладач – концертмейстер – студент – співдружність, у якій сторони не можуть існувати одна без одної. Одночасно кожна володіє певним здобутком, знаннями, об'єктивними творчими інтересами. У тандемі (концертмейстер – викладач) проглядаються дві тенденції – прагнення до злиття й самоствердження, без чого неможлива ніяка творчість.

Від концертмейстера та вдало підбраного й виконаного ним музичного матеріалу залежить не тільки професійність виконання студентами-хореографами, але й емоційний рівень уроку. Щоб досягнути значного результату, концертмейстер повинен володіти знаннями основи хореографії та сценічного руху, аби правильно підібрати музичний супровід, який покликаний не відволікати, а допомагати танцівнику вмінням одночасно грати й бачити танцюючих, умінням імпровізувати, володіти знаннями не тільки в музичному мистецтві, але й у галузі музичної психології, музичної педагогіки.

Концертмейстер класичного танцю має чітко усвідомити для себе, як виконується той чи інший рух, у якому темпі, характері, і, відповідно до цього, підібрати такий музичний супровід, який вдало передасть його інтонаційно-ритмічні та темпові характеристики. Одним з важливих аспектів концертмейстерської діяльності на уроках класичного танцю, на нашу думку, є музичне виховання студентів, учнів. Завдання викладача й концертмейстера під час творчої співпраці створити умови, що сприятимуть розвиткові музичальності студентів, яка залежить від задатків, здібностей, уваги, уміння слухати гвір, що в сукупності дозволить сформувати в них розуміння необхідності тісного й нерозривного зв'язку музики та хореографії.

Виховання музичного естетичного смаку на заняттях хореографії у студентів відбувається шляхом від простих, зрозумілих на слух музичних прикладів, поступово переходячи до складних музичних форм, де студент знайомиться з такими поняттями, як ясність, доступність, завершеність мелодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голдріч О. Музична хрестоматія для уроків народно-сценічного танцю / Олег Голдріч, Станіслав Хитряк. – Львів : Край, 2006. – 232 с.

2. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства / Николай Тарасов. – СПб. : Издательство «Лань», 2005. – 496 с.

3. Ярмолович Л. Принципы музыкального оформления урока классического танца / Любовь Ярмолович. – Л. : Издательство «Музыка», 1968. – 144 с.

4. Підпорінова К. В. Специфіка роботи концертмейстера в класі класичного танцю у вищій школі: педагогічний аспект / К. В. Підпорінова // Хореографічне мистецтво в системі художньо-естетичної освіти в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦПП, 2007. – С. 47-50.

